

De sakkunnigas rapporter i sammandrag 2024

Ingress	1
Granskning av ekonomistyrning inom hälso- och sjukvårdsnämndens ansvarsområde	1
Granskning av informationssäkerhet	3
Granskning av regionens målstyrning	4
Granskning av vårdkedjan för barn 0-6 år med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning	5
Granskning av personal- och kompetensförsörjning	5
Granskning av finansprocessen	6
Granskning av läkemedelsförskrivning med inriktning mot välfärdsbrott	7
Granskning av upphandling med inriktning mot välfärdsbrott	8

Ingress

I kommunallagens 12 kapitel 12 § stadgas att de sakkunnigas granskningsrapporter skall bifogas revisionsberättelsen. I Region Örebro län hanteras detta genom att en sammanfattning av de sakkunnigas granskningsrapporter bifogas revisionsberättelsen, vilket framgår av revisionsreglemente för regionen. Vidare finns det en möjlighet för den som så önskar att i samband med fullmäktiges behandling av revisionsberättelsen på särskild teckningslista rekvirera önskad rapport. Därutöver har överenskommelse träffats mellan presidierna om dels att varje granskningsrapport skall distribueras till fullmäktiges presidium så snart den slutbehandlats av revisorerna dels att rapporterna närmare skall presenteras vid presidiernas årliga sammankomster.

Granskning av ekonomistyrning inom hälso- och sjukvårdsnämndens ansvarsområde

Bakgrund

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Örebro genomfört en granskning av ekonomistyrning inom hälso- och sjukvårdsnämndens ansvarsområde. Granskningens syfte är att bedöma om regionstyrelsen har säkerställt en ändamålsenlig mål- och budgetprocess på regionövergripande nivå samt om hälso- och sjukvårdsnämnden säkerställt en ändamålsenlig ekonomistyrning för den verksamhet den ansvarar för. Granskningen syftar även till att bedöma om den interna kontrollen inom granskningsområdena är tillräcklig.

Resultat

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att regionstyrelsen **i allt väsentligt har** säkerställt en ändamålsenlig mål- och budgetprocess på regionövergripande nivå. Vidare är den sammanfattande bedömningen att regionstyrelsen **i allt väsentligt har** säkerställt en tillräcklig intern kontroll.

Vår samlade bedömning är att hälso- och sjukvårdsnämnden **inte helt** har säkerställt en ändamålsenlig ekonomistyrning för den verksamhet den ansvarar för. Vidare är den sammanfattande bedömningen att hälso- och sjukvårdsnämnden **inte helt** har säkerställt en tillräcklig intern kontroll i ekonomistyrningen inom hälso- och sjukvårdsnämndens verksamhetsområde.

Rekommendationer

Med utgångspunkt från de iakttagelser och bedömningar som har framkommit i granskningen lämnar vi följande rekommendationer till **regionstyrelsen**:

- Att riktlinjer avseende budgetprocessen beslutas politiskt, detta för att öka transparensen i budgetprocessen. Det finns inget politiskt beslutat styrdokument

gällande budgetprocessen för regionen som helhet. Däremot finns ett antal styrdokument upprättade av tjänstepersoner.

- Att regionstyrelsen överväger att föreslå regionfullmäktige att ta ett mer aktivt ställningstagande gällande fördelning av resurser inom hälso- och sjukvårdsnämnden, inte minst kopplat till den förändring som behöver ske avseende omställning till nära vård. Regionens fördelningsmodell tar enligt vår mening inte fullt ut hänsyn till förändringar som sker inom hälso- och sjukvård utifrån demografi och omställning till nära vård.
- Att regionstyrelsen beslutar om en dokumenterad strategi hur och på vilket sätt uppsiktsplikten ska ske. Avsaknaden av denna typ av strategi kan innebära en ökad risk för att regionstyrelsen inte fullgör sin uppsiktsplikt och att nämnderna inte vidtar de åtgärder som regionfullmäktige beslutat om.
- Att periodrapporterna som regionstyrelsen tar del av kompletteras med information om nämndernas prognoser.
- Att skrivningen i dokumentet Reglemente för intern styrning och kontroll efterlevs. Regionstyrelsen behöver i samband med uppföljningen vid del- och helår vid behov gör påpekanden och ge anvisningar till nämnderna samt uppmärksamma fullmäktige på och ge förslag till åtgärder.
- Att regionstyrelsen säkerställer att nämnderna behöver vidta ytterligare åtgärder och effektiviseringar. Regionen visar totalt sett en resultatförbättring jämfört med år 2023, dock kvarstår ekonomiska utmaningar. Balanskravsresultatet prognostiseras för år 2024 bli negativt med 400 mnkr.

Med utgångspunkt från de iakttagelser och bedömningar som har framkommit granskningen lämnar vi följande rekommendationer till **hälso- och sjukvårdsnämnden**:

- Att riktlinjer avseende budgetprocessen beslutas politiskt, detta för att öka transparensen i budgetprocessen. Det finns inget politiskt beslutat styrdokument gällande budgetprocessen för hälso- och sjukvårdsnämnden. Däremot finns ett antal styrdokument upprättade av tjänstepersoner.
- Att utveckla fördelningsmodellen till att väga in ytterligare aspekter, exempelvis utifrån regionfullmäktiges uppdrag som vad som ska produceras, vårdtyngd, kvalitet, socioekonomi, omställning till nära vård mm. Hälso- och sjukvårdsnämndens fördelningsprinciper till de olika verksamhetsområdena grundar sig i stort på historiska kostnadsnivåer.
- Att nuvarande ekonomistyrningsregler kompletteras med nämndens styrning och kontroll av ekonomi samt att dessa beslutas av nämnden.
- Att se över beloppsgränserna i attestliggaren.

- Att delegationsordningen revideras årligen, nuvarande delegationsordning är beslutad 2023-02-15.
- Att nämndens uppföljning av vidtagna åtgärder för en ekonomi i balans utvecklas. Uppföljningen borde enligt vår mening minst spegla den uppställningen som är satt i *Verksamhetsplan med budget 2024*. Otydlig uppföljning av åtgärderna innebär enligt vår mening en ökad risk för otydlig ekonomistyrning samt att åtgärderna inte vidtas och/eller att åtgärderna inte får den effekt som avsetts.
- Att ytterligare åtgärder vidtas. Den uppföljning som sker visar på att de strukturella åtgärderna som krävs endast till ringa grad uppfyllts. Vi rekommenderar även att ytterligare åtgärder vidtas med anledning av att prognosen för år 2024 uppgår till - 400 mnkr. I denna prognos redovisas ett tillfälligt sektorsstöd på 272 mnkr (ca 90 mnkr ingick i budgetförutsättningarna). Det är även av vikt att risk- och konsekvensanalyser görs kopplat till de åtgärder som vidtas.

Granskning av informationssäkerhet

Bakgrund

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Örebro län genomfört en granskning inom området informationssäkerhet. Revisionsobjekt i denna granskning är regionstyrelsen och nämnder.

Resultat

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att regionens arbete med informationssäkerhet **inte helt** bedrivs med tillräcklig intern kontroll.

Rekommendationer

För att utveckla regionens arbete med informationssäkerhet bör följande rekommendationer prioriteras:

- Att regionstyrelsen initierar en översyn av styrdokument för informationssäkerhet. Översynen bör i första hand fokusera på följande delar:
 - Mål för informationssäkerhet
 - Precisera hur styrelse/nämnder ska göras delaktiga i arbetet med informationssäkerhet
 - Skapa samlad förteckning över förekommande styrdokument (namn och beslutsorgan).
- Att regionstyrelsen vidareutvecklar innehåll i årsrapporten för informationssäkerhet.

- Att regionstyrelse och nämnder säkerställer att organisationen ges förutsättningar/resurser för att bedriva ett systematiskt arbete med informationssäkerhet.

Granskning av regionens målstyrning

Bakgrund

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Örebro län genomfört en granskning av regionens målstyrning. Granskningens syfte är att bedöma om regionstyrelsen och nämnderna säkerställer att de arbetar ändamålsenligt med sin målstyrning och med en tillräcklig intern kontroll för den verksamhet de ansvarar för att uppnå de av fullmäktige uppsatta målen.

Resultat

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att regionstyrelsen och nämnderna **inte helt** har säkerställt att de arbetar ändamålsenligt med sin målstyrning och med en tillräcklig intern kontroll för att den verksamhet de ansvarar för att uppnå de av fullmäktige uppsatta målen.

Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning vill vi lämna följande rekommendationer:

- I samband med en översyn av mål formuleringarna bör tydliggöras hur nämnderna ska förhålla sig till fullmäktigemål som framgår av andra styrdokument i syfte att säkerställa en enhetlig styrning.
- Säkerställ att det överlag tydliggörs hur mätning och bedömning av indikatorerna ska göras, om jämförelse ska ske mot föregående år eller över tid.
- Regionstyrelsen, kollektivtrafiknämnden, regional tillväxtnämnden och folktandvårdsnämnden bör säkerställa att indikatorer och mätvärden utarbetas för samtliga mål i verksamhetsplanen i syfte att underlätta uppföljningen.
- Överväg att komplettera bedömningar av måluppfyllelse med systematiska riskbedömningar för att tydliggöra vilka mål och uppdrag som kan vara svåra att uppnå och genomföra.
- Säkerställ att arbetet med handlingsplaner fortsätter och att åtgärdsarbetet bedrivs systematiskt för att nå en ekonomi i balans.
- Säkerställ att det i protokollen framgår en tydlig spårbarhet kopplat till styrelsens och nämndernas åtgärdsarbete för att öka måluppfyllelsen. Regional tillväxtnämnd och kollektivtrafiknämnden bör säkerställa att arbetet med handlingsplanerna för en ekonomi i balans även framgår av protokollen.

Granskning av vårdkedjan för barn 0-6 år med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning

Bakgrund

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Örebro län genomfört en granskning av vårdkedjan för barn 0-6 år med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. Granskningens syfte har varit att ge underlag för en översiktlig bedömning av om regionstyrelsen och hälso-och sjukvårdsnämnden säkerställer att vårdkedjan för barn 0-6 år med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning är ändamålsenlig och att den interna kontrollen inom området är tillräcklig.

Resultat

Utifrån genomförd granskning är vår revisionella bedömning att regionstyrelsen och hälso-och sjukvårdsnämnden **ej** har säkerställt att vårdkedjan för barn 0-6 år med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning är ändamålsenlig och att den interna kontrollen inom området är tillräcklig.

Rekommendationer

Vi rekommenderar regionstyrelsen och hälso-och sjukvårdsnämnden att:

- Se över vårdprocessen och säkerställa att det finns en samordning mellan olika vårdnivåer samt införa skriftliga rutiner för samverkan och ansvarsfördelning.

Vi rekommenderar hälso- och sjukvårdsnämnden att:

- Säkerställa en god och jämlik tillgänglighet till BUP inom länet.
- Tydliggöra ansvarsfördelning vid diagnossättning av intellektuell funktionsnedsättning innan skolstart.
- Tydliggöra uppdraget till logopedmottagningarna samt säkerställa gemensamma vårdriktlinjer.

Granskning av personal- och kompetensförsörjning

Bakgrund

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Örebro län genomfört en granskning av personal- och kompetensförsörjning. Granskningens syfte är att bedöma om regionstyrelsen säkerställer ett ändamålsenligt arbete med personal- och kompetensförsörjning.

Resultat

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att regionstyrelsen **inte helt** har säkerställt att arbetet med personal- och kompetensförsörjning bedrivs på ett ändamålsenligt sätt.

Rekommendationer

För att utveckla verksamheten inom det granskade området lämnas följande rekommendationer till regionstyrelsen:

- Att säkerställa att ansvarsfördelningen avseende personal- och kompetensförsörjningen är tydliggjord inom hela organisationen.
- Att säkerställa att stödet från HR är tillräckligt för cheferna. Detta kan med fördel ske genom ett samtal om förväntan mellan förvaltning och HR för att hamna på rätt nivå. Exempelvis såsom det arbetssätt som påbörjats av enhetschef och HR-strateg inom Hälso- och sjukvårdsförvaltningen.
- Tillse att samtliga förvaltningar har upprättade kompetensförsörjningsplaner samt att dessa fastställs av respektive nämnd.
- Att stärka arbetet med Region Örebro läns arbetsgivarvarumärke.
- Att tillse att rutiner tas fram för att sammanställa och analysera information från avslutningssamtalet som ett redskap för att utveckla regionens arbetsgivarvarumärke.

Granskning av finansprocessen

Bakgrund

I kommunallagen anges att kommunerna skall ha en god ekonomisk hushållning och att kommunen ska förvalta sina medel så att krav på god avkastning och betryggande säkerhet tillgodoses. En väl fungerande finansförvaltning förutsätter en god organisation och styrning. Detta kräver att det finns erforderliga processer och rutiner på plats inom finansförvaltningen.

Regionens revisorer har utifrån sin risk- och väsentlighetsanalys beslutat att granska området under revisionsåret 2024, vilket inkluderar genomgång av styrdokument, ansvarsfördelning och rapportering. PwC har under månaderna oktober och november 2024 utfört en granskning av regionens finansförvaltning. Det övergripande syftet med granskningen har enligt överenskommelse varit att bedöma om Region Örebro län bedriver sin finansförvaltning på ett ändamålsenligt sätt.

Resultat

Sedan 2010 har Region Örebro län ingått i ett finansiellt samarbete med Region Sörmland och Region Västmanland. PwC, liksom regionerna, ser många fördelar med detta samarbete, inte minst en minskad risk för personberoende. PwC framhåller även fördelar kopplade till ökad kompetens, utvecklingsmöjligheter, låga förvaltningskostnader samt förmånliga villkor gentemot de finansiella marknaderna.

I verksamhetsberättelsen beskrivs de fördelar som regionerna ser med finanssamarbetet. Även om PwC instämmer i att samarbetet medför övervägande positiva effekter, finns det en poäng i att inkludera ett avsnitt som belyser de utmaningar regionerna har ställts inför i samband med finanssamarbetet.

Sammanfattningsvis bedömer PwC att Region Örebro län bedriver sin finansförvaltning på ett ändamålsenligt sätt. Under granskningen har emellertid ett par iakttagelser/förbättringsområden noterats för att ytterligare stärka processen.

Rekommendationer

Granskningen föranleder inga rekommendationer.

Granskning av läkemedelsförskrivning med inriktning mot välfärdsbrott

Bakgrund

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Örebro län genomfört en granskning av hantering och förskrivning av läkemedel. Granskningens syfte har varit att bedöma om regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden säkerställt en ändamålsenlig hantering och förskrivning av läkemedel med tillräcklig intern kontroll.

Resultat

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden **inte helt** har säkerställt en ändamålsenlig hantering och förskrivning av läkemedel med tillräcklig intern kontroll.

Rekommendationer

Med utgångspunkt från de iakttagelser och bedömningar som har framkommit i granskningen lämnar vi följande rekommendationer till regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden:

- Tillse att det finns ett ändamålsenligt system för lagerhantering (på vårdavdelningarna) av läkemedel inom Region Örebro län.

- Tillse att det finns ett ändamålsenligt systemstöd för uppföljning av läkemedelskostnader och läkemedelsanvändning.
- Tydliggör ansvar för den systematiska uppföljningen av hantering och förskrivning av läkemedel.
- Identifiera relevanta risker inom läkemedelsområdet kopplat till välfärdsbrott som berör alla nivåer i hela regionen.

Granskning av upphandling med inriktning mot välfärdsbrott

Bakgrund

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Örebro län genomfört en granskning av upphandling med fokus på att förebygga välfärdsbrott. Granskningens syfte är att bedöma om regionstyrelsen säkerställer en tillräcklig intern kontroll i inköps- och upphandlingsverksamheten och därmed minskar risken för välfärdsbrott.

Resultat

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att regionstyrelsen **inte helt** säkerställer en tillräcklig intern kontroll i inköps- och upphandlingsverksamheten. Vi noterar särskilt brister i processen kopplat till att förebygga välfärdsbrott.

Rekommendationer

Granskningen har fokuserat på upphandling med fokus på att förebygga välfärdsbrott och ur det perspektivet lämnas följande rekommendationer till regionstyrelsen och servicenämnden:

- Säkerställ att översyn av regionens inköpsorganisation genomförs och att åtgärder vidtas därefter.
- Säkerställ tillräckliga resurser och kompetens för avtalsuppföljning.
- Säkerställ att personalen får utbildning för att stärka kompetensen kring avtalstrohet och välfärdsbrott.
- Säkerställ att det finns rutiner och arbetssätt på regionövergripande nivå för uppföljning och kontroll av inköp.
- Säkerställ att policyer och riktlinjer är uppdaterade.
- Säkerställ att nämndernas internkontrollplaner med tillhörande uppföljning tydligt beskriver vilka aktiviteter/åtgärder som vidtagits samt hur kontrollerna genomförts.